

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Stev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 1. junija 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 63.

J. Z., Laško.

K resnemu delu!

Predpogoj za uspešen razvoj vsakega podjetja je urejeno vodstvo obrata, naj si bo ta obrat obrtnega, trgovskega ali industrijskega značaja. Urejen obrat imenujemo gospodarstvo.

V širjem pomenu besede tudi država ne pomeni nič drugega kot skupino obratov, ki bi se v interesu svojega razvoja in obstanka morali ravnati po principu posameznika.

Država mora biti fundamentalno zgrajena na principu urejenega gospodarstva in politika celotnega državnega krmilarstva bi se morala ravnati v stalnem stremljenju po gospodarskem razvoju in bi nikdar ne smela pasti na nivo ozkoprstne strankarske politike.

Če pa opazujemo od obstanka naše države politične dogodke moramo priti do prepričanja, da se je naše državno gospodarstvo konstantno zapostavljalo, dočim se je interes strank in koristi posameznih vodilnih oseb forsiral v škodo splošnim ljudskim potrebam in zahtevam.

Jasno je, da tako delo ne more donosati zadovoljstva med gospodarskimi krogi in ni dvoma, da bodo prej ali slej valovi nezadovoljstva strli obstoječe razmere. Upajmo, da ne bode prekasno!

Dejstvo, da se pri legislativnem delu sistematično izključuje ali vsaj prezira poklicne gospodarske zastopnike in njih organizacije, je značilno za obstoječe razmere, toda na tem se ne bi smelo preveč grešiti, kajti vsaka krivica se maščuje sama na sebi. Omalovaževanje in skrajno preziranje gospodarskega dela obstoji tudi v tem, da pošlje g. minister financ načrt novega davčnega zakona gospodarskim korporacijam v izjavo še le tedaj, ko ga je že predložil skupščini! Če g. minister misli, da bode z 8-dnevnim rokom za odgovor v tem važnem vprašanju utemeljil upravičenost in korektnost novih davčnih predlogov se moti, ker se bodo pogreški takega na »brzo roko« in brez temeljitega zaslišanja gospodarskih korporacij izdanega zakona prav kmalu pokazali. Takih zakonov so navadno slabi, neodgovarjajoči potrebam, prenačljivi

ni in to poglavitno samo radi tega, ker se, kljub vsem težkim izkušnjam ne posluša gospodarskih delavcev in preiskušanih strokovnjakov ter se celo najvažnejši zakoni obravnavajo iz vseh drugih, samo ne gospodarskih vidikov.

Naša zbornica za trgovino, obrt in industrijo ima nedvomno najspodobnejše strokovnjake, ki uživajo vsestransko zaupanje. Ob takih razmerah pa tudi njeno delo ne more priti do one veljave, kakor bi ji kot najvišji zastopnici gospodarskih interesov po pravici pristojala.

Iz prakse vemo, da prihajajo pred našo zbornico stvari, ki so že prešle zakonodajni odbor in ministrski svet. To ni samo v nasprotju z obstoječimi zakoni, ampak tudi težko škodi bitnim interesom pridobitnih stanov, je združeno večkrat s katastrofalnimi posledicami za razvoj narodnega gospodarstva, za dobrobit in prospek celotne države, in je na zunaj, milo rečeno, čudno.

Tudi se baš strokovnjake v gospodarskih stvarih v ministrstvih prematava iz enega resora v drugega, nastavlja se tega, da se lahko odstavi drugega in če pride slučajno strokovnjak na mesto, kamor bi po svojih sposobnostih spadal se niti ne more lotiti dela, ker ve, da bo moral v kratkem svoje mesto zopet odstopiti drugemu. Take razmere so nevzdržne, za pravno državo nedostojne. Znanje, sposobnost in pravičnost naj bi tu odločala in ne samo volja ali maščevanje posameznikov, ki se, kakor nas uči praksa, premnogokrat niti ne zavedajo obskurnosti svojih dejanj.

Najvišje načelo bi moralo biti: skupno delo odgovornih državnih faktorjev s poklicnimi zastopi vseh stanov. Že več let se nam obljublja državni gospodarski svet, a vedno znova zaspi ta važen del našega gospodarskega programa v korupcijskih predalih naših mogotcev. Zahteve osnovanja gospodarskega sveta ne smemo opustiti in za to naj bo posvečen ta opomin vodjem vseh strank, da se lotijo resnega, stvarnega dela na narodnogospodarskem polju, sicer bo jih tok časa spravil ob vsak ugled!

Zunanja trgovina sovjetske Rusije.

Namestnik narodnega komisarja za trgovino v Moskvi Frunkin je objavil pred nekaj dnevi svoj referat, ki ga je predložil moskovskemu svetu dela in obrane in to o izvozu iz sovjetske Rusije za leto 1924—1925. Po tem referatu je znašal celokupni izvoz v imenovanem letu 567.6 milijonov, medtem ko je uvoz v istem letu znašal 720.26 milijonov rubljev. Na ta način je trgovinski pasivum znašal 152.6 milijonov rubljev.

Ako se primerja izvozne operacije preteklega leta z operacijami v l. 1923/1924, se more ugotoviti, da so se pomnožile za 8.6 odstotkov brez ozira na slabo žetev v letu 1924 in konsekvntno tudi zmanjšanem izvozu žitaric. Preteklega leta se je izvozilo žitaric celokupno za 102.9 milijonov rubljev a 223.5 v letu 1923/1924. Zmanjšani izvoz žitaric se je izpopolnil s povečanim izvozom drugih eksportnih predmetov, večinoma agrarnih produktov. Tako je na primer porastel izvoz jaje za 12.2 milijona rubljev, lanu in konoplje za 28.9 milijonov in izvoz svinjskih ščetin za 11.5 milijonov rubljev.

Preteklega leta se je tudi pomnožil izvoz industrijskih predmetov. Od teh predmetov se je izvozilo v preteklem letu za 228.3 milijone napram 158.3 v letu 1923/1924. Glavni porast izvoza teh industrijskih predmetov se nanaša na nafto, rude, sladkor in neke druge produkte.

Kar se tiče uvoza, je ta znatno porastel, in to skoro za 64 odstotkov napram letu 1923/1924. Ta porast je pripisovati v prvi vrsti večjemu uvozu življenjskih potrebščin in to pred vsem žitaric. Žitarice se je uvozilo za 100 milijonov rubljev. Ako vzamemo v obzir, da se je za isto vsoto izvozilo iz Rusije ravnotoliko, je jasno, da je izvoz žitaric iz Rusije v preteklem letu prenehal, in da je Rusija v preteklem letu izginila iz seznama držav, koje izvažajo žitarice. Z ekonomskega stališča je uvoz in izvoz istih količin in istih produktov označiti kot največjo nesposobnost. Kaj vzame tako prevažanje žita samo na transportnih stroških pač ni treba omeniti!

POSVETOVANJE O GOSPODARSKEM SVETU.

V Beogradu se je vršila, kakor smo poročali, v soboto dopoldne konferenca zastopnikov gospodarskih organizacij, na kateri se je razpravljalo o ustanovitvi gospodarskega sveta. O načinu financiranja te prepotrebne ustanove so se formulirali trije predlogi. Prvi predvideva financiranje in vzdrževanje od strani države in poedinih gospodarskih korporacij po gotovem proporciju, drugi določa, da bi trgovinsko ministrstvo s posebnimi krediti ustanovilo fond za vzdrževanje gospodarskega sveta in samo, če bi ta fond ne zadostoval, bi ga izpolnile gospodarske korporacije. Tretji pa predvideva financiranje gospodarskega sveta s strani gospodarskih korporacij, katerim bi dovoljevalo ministrstvo subvencije. Konferenca je bila v soboto zvečer prekinjena in se bo nadaljevala v četrtek dopoldne.

MEDPARLAMENTARNA TRGOVINSKA KONFERENCA.

Medparlamentarno konferenco v Londonu je otvoril angleški trgovinski minister Cunliffe Lister in je podaril, da je največ problemov sedanjega časa gospodarske narave. Konferenca se mora pečati z najrazličnejšimi gospodarskimi panogami: plovba, premogarstvo, poljedelski krediti in trgovinska zakonodaja. Dr. Hilferding je v imenu nemške delegacije izjavil, da hoče njegovo zastopstvo z iskrenim sodelovanjem pospeševati cilje konference. Voja leta so razdrla vse zveze in čas je že, da narodi zgrade nove mostove in se združijo k delu za gospodarsko obnovo. Parlamentarna mednarodna konferenca je dne 29.

maja zaključila svoje delo. Sprejela je sledečo resolucijo: 1. Vsi narodi naj po možnosti skušajo ukiniti vse one zakone, ki ovirajo prosto cirkulacijo kapitala. 2. Vsi narodi naj razveljavijo vse prepovedi, ki ovirajo prosti razvoj izvozne in uvozne trgovine. Sklepejo naj medsebojne trgovinske zvezne pogodbe, ki naj dajo svetovni trgovini normalen potek. Konferenca je izvolila komisijo, ki naj prouči svetovno trgovino premoga in o tem poroča na prihodnji konferenci. Prihodnja konferenca se bo vršila leta 1927. v Braziliji.

POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN ALBANIJO ZAKLJUČENA.

Dne 29. maja t. l. se je vršila v zunanjem ministrstvu zaključna seja jugoslovenskih in albanskih delegatov, na kateri so bile izvršene zadnje poprave besedila konvencije o obmejnem prometu. S tem so pogajanja z Albanijo zaključena. V poldrugem mesecu so bile izdelane: trgovinska pogodba, konsularna konvencija, konvencija o izročevanju krivcev ter obmejna konvencija. Jugoslovenski delegat dr. Ryba je izjavil, da bodo najkasneje v enem tednu podpisane trgovinska pogodba in ostale konvencije.

ZA OBRAMBO FRANKA.

V svrhu zaštite franka je izdala francoska vlada sledeče naredbe: 1. Vsi krediti na tekočem računu v korist osebam ali družbam, ki imajo sedež ali delujejo v inozemstvu, se ukinejo. 2. Vsi izvozniki so dolžni naznačiti od 5. junija mesečno stanje svojih deviz.

Občni zbor gremija trgovcev za političen okraj Slovenjgradec in Prevalje.

Gremij trgovcev v Slovenjgradu je imel svoj redni občni zbor dne 27. maja 1926. v Dravogradu. Zborovanje je otvoril gremijalni načelnik g. Janko Klun, ki je v lepem nagovoru pozdravil odposlanca Zveze trgovskih gremijev zbor. konzulenta g. Žagarja in vse navzoče gremijalne člane, ki so se v častnem številu iz vseh delov jako razsežnega gremijalnega okoliša udeležili občnega zbora. G. načelnik prebere ob tej priliki tudi brzojavni pozdrav Zvezinega tajnika g. Mohoriča, ki je vsled zasedanja tarifnega odbora zadržan osebno udeležiti se občnega zbora.

Po opravljenih formalnostih je podal g. načelnik poročilo o delovanju gremija v l. 1925. Poročilo omenja številne akcije, katere je gremij izvedel v l. 1925 v interesu trgovcev gremijalnega okoliša. Posebno pozornost je gremij posvečal vprašanju krošnjarstva, vprašanju železniških tarif in vprašanju vaještva. Zanimiva so v tem pogledu izvajanja o trgovsko-obrtnem šolstvu, o predizobrazbi vajencev, o vajencih in konzumnih prodajalnah itd. Ob koncu poročila je g. načelnik pozval vse navzoče, da se polnoštevilno naroče na Trgovski list, in skrbje za to, da bodo tudi člani, ki se niso udeležili občnega zbora, poučeni o važnosti našega stanovskega glasila, da se tem potom list, v katerem bo gremij v bodoče izključno priobčeval vse objave, najbolj razširi v celem gremijalnem okolišu. Končno je g. načelnik opozoril članstvo, da je njegova dolžnost z vsemi močmi podpirati tudi loteri-

jo društva »Trgovske akademije«, ki je eminentne važnosti za prospek trgovskega naraščaja v Sloveniji.

Vzorno poročilo, katero je podal g. načelnik, je članstvo vzelo z odobravanjem na znanje. Splošen utis je bil, da članstvo neomejeno zaupa svojemu vodniku, po čigar zaslugi se more slovenjgraški gremij šteti med najagilnejše gremije v Sloveniji. To se je posebno pokazalo v debati, ki se je o podanem poročilu vršila. V debati je članstvo izčrpno izražalo svoje mnenje o fiksiranju predizobrazbe za vajence. Splošno je prevladovalo mnenje, da ne kaže s pregoroznimi zahtevami ovirati dostop v trgovski stan marsikateremu talentu, ki spričo družinskih in krajevnih razmer ni imel prilike pridobiti si predizobrazbo, katera naj bi veljala kot merilo za sprejem vajencev.

V debati se je posebno grajalo postopanje konzumnih društev, ki sprejemajo vajence, ne da bi jim mogli nuditi možnost pridobiti si polno usposobljenost v smislu obrtnega reda.

Poročilo o računskem zaključku je podal gremijalni odbornik g. Remec, ki je imenom računskih preglednikov predlagal, da se izreče gremijalnemu načelstvu absolutorij in zahvala za vzorno gospodarstvo. Občni zbor je računski zaključek za l. 1925, ki izkazuje koncem leta 1925 približno 34.000 Din gremijalnega premoženja, vzel brez debate na znanje. Istotako se je odobrill proračun za l. 1926.

Poročilo o poslovanju zveze gremi-

jev je podal zbor, konzulent g. Zagar. V svojem poročilu je uvodoma poročal o zveznih akcijah glede tarifnih, kreditnih, trgovsko-političnih, carinskih in drugih za trgovstvo važnih vprašanjih ter v drugi polovici svoje poročila posebno podčrtaval delovanje Zveze v davčnih vprašanjih. Zveza se je trudila, da ustvari primerno podlago za oceno dohodkov v svrhu enakomernega obdačevanja z dohodnino, stavila je obsežne predloge za reforme taksnega zakona in se v splošnem brigala za vsa v poštevprihajajoča vprašanja, ki bi v tej ali drugi smeri utegnili olajšati davčno breme. Poročevalec je posamezne akcije detajlno navajal in utemeljeval. Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem in splošno pritjevali njegovemu apelu, da se gremij tudi v bodoče tako tesno nasloni v svojem poslovanju na Zvezo, kakor dosedaj, ker ravno v tesnih stikih z včlanjenimi gremiji je Zvezi dana možnost, da zazna za vse želje trgovskega stanu in jih skuša uveljaviti. Po poročilu se je razvila kratka debata, ki je pokazala, da so zborovalci pazno sledili izvajanjem Zvezinega delegata in da v polnem obsegu odobravajo njena stremjenja v prilog interesov celokupnega trgovskega stanu. Ker se ni k raznoterostim oglasil nihče k besedi, je načelnik g. Klun zaključil občni zbor.

Gremij v Slovenjgradu in na svojem občnem zboru pokazal, da pod vodstvom g. Kluna vzorno vrši svojo dolžnost in da mu trgovstvo gremijalnega okoliša neomejeno zapu.

Viktor Kovač:

Esperanto in njegov razvoj.

Že koncem preteklega stoletja so nekateri narodi stremeli po jeziku, na podlagi katerega bi se mogli vzajemno razumeti. To je dalo povod, da je nastal, sestavljen od prelata Schleierja, umetni jezik »Volapük«, ki pa ni imel dobrega uspeha, ker ni imel izumitelja tega umetnega jezika v svoji abecedi črke »r« in je to zamenjal s črko »k«, češ, otroci ne morejo izgovarjati črke »r«. Jezik se je zanemarjal in deloma skoraj pozabil. Te ideje so se poprijeli pa tudi drugi učenjaki, med katerimi se je nahajal tudi varšavski profesor dr. Zamenhoff. Ta se je dolgo časa mučil in trudil, kako naj bi sestavil dober umetni svetovni jezik. In res, izumil ga je in ga je imenoval »Esperanto«, katerega je pa še le po letih in letih dal v javnost. Pred 25. leti so se začeli zanimati za ta jezik tudi na Dunaju. Jaz sam sem se tudi za to gibanje zanimal. Ustanovil se je namreč Esperanto-klub. Takrat nas je bila le peščica, ki smo se zanimali za to novost in ki smo se trudili, da jezik razširimo. Imeli smo

vsak teden enkrat setanek in pozneje tudi pouk v restavraciji »Zur Pfeife« na Grabnu. — Jaz sam sem bil blagajnik kluba in tudi učitelj. Trudili smo se sicer mesece in mesece, toda brez uspeha, ker sta bile Francoska in pozneje tudi Angleška proti temu jeziku. Zanimanje je palo in končno nehalo. Pozneje je pa Esperanto vzbujal v Nemčiji večjo pozornost in zato so se ljudje poprijeli tega, vsled česar je nastal takozvani »Itto« jezik, ki je bil pa le kopija Esperanta.

Ko sem prišel leta 1904. na Francosko, kjer sem poučeval razne jezike, nisem našel nikakega zanimanja za Esperanto in tako sem ga opustil tudi jaz sam. Takrat je bil ustanovljen tudi takozvani »Weltkorrespondenz-Verein«, pri katerem sem bil včlanjen tudi jaz. Pri tem društvu sem imel priliko izvedeti po vsaki mesec izhajajočem listu »Weltkorrespondenz« naslove Esperantistov iz vseh pet delov sveta, s katerim sem tudi sam dopisoval.

Prišla pa je leta 1914. svetovna vojna in ta je na mah vse prekinila. Po prevratu pa se je vse spremenilo in ljudje so začeli drugače misliti. Razmotrivali so povsod, kako bi se bolje medsebojno sprazumeli. Na ta način so tudi v Jugoslaviji, v državi Slovenec, Hrvatov in Srbov mislili na svetovni jezik Esperanto, katerega so se povsod začeli učiti. V Mariboru je odvetnik dr. Henrik Haas začel povsod propagirati Esperanto in njegov trud ni bil zaman, kajti tudi v drugih krajih Jugoslavije so sledili njegovemu delu. In glej! Kako daleč so že danes. Ob letošnjih binkoštih se je vršil v Mariboru III. esperantski kongres in sicer kot prvi v Jugoslaviji, kateri je imel izredno velik uspeh. Prišli so Esperantisti (okoli 200) iz cele Jugoslavije in tudi iz inozemstva. Dospelo je tudi mnogo brzojavnih pozdravov iz Nemčije, Belgije, Italije, Avstrije, Poljske, Čehoslovaške in iz mnogobrojnih mest Jugoslavije. Videti je, da se bo Esperanto v bodoče razvijal mnogo boljše in mnogo hitreje, kakor do sedaj.

Poraba sladkorja.

Primerjamo leto 1912/13 in leto 1924/25, da vidimo, koliko sladkorja, je porabila v sledečih državah ena oseba (surovi sladkor, brez bonbonov itd.):	1912/13	1924/25
U. S. A.	43.0 kg	54.2 kg
Danska	36.2 »	42.6 »
Anglija	41.7 »	39.5 »
Švica	32.1 »	36.7 »
Švedska	26.8 »	33.1 »
Holandska	19.5 »	30.2 »
Avstrija	12.9 »	26.3 »
Norveška	19.0 »	25.4 »
Francija	19.7 »	23.3 »
Belgija	16.2 »	22.7 »
Nemčija	21.3 »	22.4 »
Rusija	6.9 »	5.0 »

Relativno največji je prirastek pri Avstriji; to je lahko razumljivo, ker je l. 1912/13 všteta vsa stara Avstrija, z malo vporabo sladkorja, l. 1924/25 pa samo sedanja. Poleg Avstrije opazimo Holandsko, nato Norveško, Belgijo in U. S. A. Na Ruskem porabijo sedaj manj sladkorja kot pred vojsko, pa so ga že takrat malo. Osupne nas mali napredek Nemčije, še bolj pa nazadovanje Anglije, kjer pride na osebo sedaj 2 kg sladkorja manj kot pred vojsko. Tedaj ni bilo med Anglijo in U. S. A. skoraj nobene razlike, sedaj pa ni dosti pod 15 kilogramov. Mi se sučemo okoli 6 do 7 kg. Škoda, da v statistiki ni Avstralije, ki je bila pred vojsko nad 40 kg.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega Sveta. — Piše Just Piščanec.

XXX. Odločba Državnega Sveta št. 32033/24 z dne 2. sept. 1925.

Na temelju zapisnika izza 10. XI. 1923 me je carinarnica v Ljubljani obsodila v kazni 438.75 Din, carino 87.75 Din in takso 80 Din z motivacijo, da sem za stranko A. K. v V. prijavil 80 kg tehtajočo cirkularno žago kot delavski stroji iz t. p. 638 (carine prosto na podstavi razpisa Cbr 6602 od 24. II. 1921) namesto po materijalu in sicer: 61 kg po t. p. 575 t. p. n. in 4 kg po t. p. 549 t. p.

Predložil sem pritožbo, v kateri sem izvajal:

a) Predmetna roba je sestajala iz jedne krožne žage v teži 4 kg in železnih litih delov, na katere se žaga montira. Manjkal je pa leseni podstavek (miza), na katerem žaga funkcijonira ter se je moral ta podstavek narediti v tuzemstvu. Mlinarski stroj in cirkularno žago pa goni dinamo-stroj ter so vsi trije bili prijavljeni na isti deklaraciji, vsled česar so bili glasom razpisa Cbr. 6602 ex 1921 na temelju potrdila Kmetijske družbe v Ljubljani, tudi oproščeni carine. Carinski organi so pa predmetno cirkularno žago samovoljno izključili iz oproščenja carine ter jo ocarinili po materijalu, mene pa samovoljno kaznovali.

b) V smislu čl. 54 car. zak. sem prosil za pravilno tarifacijo potom nadpregleda. Carinarnica je pri tem pregledu potrdila prvi izid ter izdala obsodno rešenje.

c) Poudarjam, da se žage sploh, kadar se uvažajo obenem s stroji kot njih sestavni ali rezervni deli, v smislu splošnih odredb za stroje in aparate k XV. delu car. tarife carinijo kot stroji brez ozira na materijal. Nikjer ni pa določeno, da bi žage morale biti kompletne. V našem primeru so žage sestavni del stroja ter se porabljajo izključno za delovanje stroja, kar je tudi v razpisu Cbr. 6652 ex 1921 izrečno predvideno.

Ministrstvo financ je z odlokom Cbr. 12286 z dne 25. V. 1924 pritožbo zavrnilo navajajoč kot razlog: »što deklarant shodno čl. 55 c. z. nije podneopropisno obeležene ugleda, na osnovu kojih bi se jedino mogli prevereti navodi u žalbi, prema čemu ostaju u snazi u ožalbenom rešenju, na osnovu kojih je kazna izrečena. Odbrana okrivljenog u žalbi ni u koliko ne obesnažuje carinarnično rešenje pa se kao bezvrednosna odbacuje.«

Svojo nadaljnjo tožbo na Državni Svet sem motiviral:

I. V čl. 55 car. zakona je govor samo o pritožbah po izvršenih ekspedicijah. Ta člena se nikakor ne more vporabiti na naš slučaj z ozirom na dejstvo, da predmetna ekspedicija ni bila še izvršena, marveč se je nahajala v teku izvršenja ker je pri tem bila osporena po sami carinarnici. Rešitev takih sporov med carinarnico in deklarantom je pa predpisana v čl. 51—54 car. zak. V čl. 51 c. z. se nadalje predvideva, da deklarant, ako so predmeti obsežni in dragoceni, ni dolžan podnesti jih car, birou, marveč samo njih slike, narise, opise itd. Jaz sem doprinesel točen opis predmetnih žag v svoji obrambi na zapisnik o prilici kaznitve in še v svoji spredaj navedeni pritožbi. O prilici zaslišanja sem nudil carinarnici tudi naris predmetne žage, toda carinarnica ni na to pristala.

Da je roba voluminozna, sledi že iz tega, ker bi bil v tem primeru moral poslati k car. birou v Beograd cel ocarinjeni vagon, da se biro overi o pravi tarifaciji, v katerem slučaju bi tovarnina znašala vsaj desetkrat toliko nego znašata carina in kazni! Brezdvomno je zakonodajalec z olajšanjem, izraženem v čl. 55 c. z., namestitev omogočiti presojo o tarifaciji tudi brez propisno obeleženih vzorcev. Moje prejšnje navedbe ni carinski postopek v ničemer razveljavil niti dementiral. Pozivanje na čl. 55 c. z. v ministrovem rešenju je povsem zgrešeno, ker je v praksi predložitev vzorcev bila neizvedljiva, dočim je po čl. 51. c. z. bil mogoč in dopusten pravi način, katerega sem se v postopku tudi poslužil.

II. Osporeno ministrov rešenje je nadalje protivno splošnim odredbam za stroje in aparate k XV. delu car. tarife in razpisu Cbr. 6602 ex 1921, glasom katerih se mora carinarnica sama prepričati, da li so žage sestavni del stroja in da li se rabijo izključno za delovanje stroja. Če bi pa obveljalo naziranje, da se morajo pri vsaki predstavitvi doprinesiti uradno obeleženi faktični vzroci, bilo bi to v očitem nesoglasju s čl. 51. c. z. ter bi mogel nastati slučaj, da se en zakoniti odredbi izogne z drugo.

III. Zavedno trdim, da sem iz svoje strani kot deklarant storil vse, da pridem do svoje pravice ter bi bilo

LISTEK.

Borza,

nje pomen in praktična navodila za trgovanje na Borzi.

IV.

Senzali ali trgovski posredniki.

Trgovsko poslovanje oziroma trgovanje na borzi posredujejo med kupci in prodajalci borzni senzali ali posredniki, tudi mešetarji imenovani.

Število borznih senzalov je omejeno in so senzali postavljeni za oskrbovanje posredniških poslov v posameznih panogah trgovine. Senzal lahko vrši vsa trgovska posredovanja, ako ni posebej določeno za katero stroko je postavljen. Običajno pa so razdeljeni po panogah borznega poslovanja in sicer efektivni, devizni, valutni in blagovni senzali. V blagovnem trgovanju pa se zopet ločijo senzali za les, žitne in deželne pridelke, kolonijalno robo, vino itd. in sicer vselej po potrebi prometa.

Borzni senzali so uradno postavljeni organi za posredovanje kupcij na Borzi in izven nje. Pred nastopom svoje službe morajo predložiti predpisano prisego in so dolžni točno postopati in varovati zakon in predpise.

Borzni senzal ne sme na svoj račun izvrševati nikakršnih poslov in mora stati na razpolago vsakemu kupcu in prodajalcu. Posel senzalov združuje veliko odgovornost, ker nosi za vse sklenjene kupčije moralno odgovornost in je poleg tega, ako zakrivi kako nerednost, ki ni v skladu s predpisi, odgovoren tudi za nastalo materijalno škodo.

Borzni senzal so pod strogo kontrolo borznih komisarijev, poleg tega pa so vezani na stroge disciplinske predpise, ki predvidevajo občutne kazni.

Ker je senzal uradno postavljena oseba, ima pravico nositi naslov »pooblaščen borzni senzal«.

Od sklenjenih kupcij, katere posreduje senzal, pripada njemu od borze določena taksa, senzarija ali kurtaža imenovana, ki jo plača kupec in prodajalec.

Ako pogledamo natančneje ustroj in namen senzalske službe, vidimo, da so baš senzali glavno vodilno pero in važen faktor vsake borze. Ponajveč od dobrih, sposobnih senzalov zavisi procvit borze in trgovine, zato je povsem upravičeno, da smatra trgovec borznega senzala za svojega zaupnika in se dobrega senzala tudi vsakdo, kupec in prodajalec rad poslužuje in je stalno z njim v zvezi.

Borzni senzal mora imeti dobro urejeno informativno službo, dobre zveze z

drugimi borzami v državi in izven nje, zlasti pa dobre nakupne in prodajne zveze.

Moralna odgovornost, ki pa je često v zvezi tudi z materijalno odgovornostjo, pa leži v tem, da mora senzal vedeti, kdo in kakšen je prodajalec in kdo in kakšen je kupec. Jeli prvi zmožen dobave in jeli drugi zmožen plačila. Dasiravno borzni senzal ne prevzema za potek kupčije nikakršnih odgovornosti, je vendar njegova dolžnost posredovati le take posle, ki ne kvarijo ugleda borze, njenih članov ali trgovine sploh.

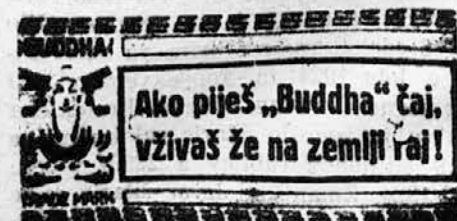
Ako stvarno pogledamo nazaj, ko še ni bilo borz, vidimo, da so morali trgovci sami iskati nakupnih in prodajnih zvez. To delo je stalo ogromno truda in denarja in ako vzamemo v račun, da je to delalo na stotine trgovcev, tedaj je lahko izračunati, da je izdajala trgovina ogromne vsote denarja samo za to delo. To je naravno tudi cene blagu podraževalo.

Koncentracija ponudb in povpraševanj, ki se zbira sedaj na Borzi in v rokah senzalov, pa omogoči trgovcu najcenejši način kritja blaga in informacij. Nepotrebni so vsi drugi stroški, ako se trgovec z upanjem obrne na svojega senzala, ki bo v takem slučaju storil vse, da zagotovi kupcu blago in prodajalcu kupca in sicer po najboljši mogočem tečaju.

Ker pa se dnevno obrača na senzale večje število kupcev in prodajalcev, je mnogo lažje delo senzalov, poiskati in najti trgovskih virov, kakor pa trgovcu. Naravno je, da se zato trgovec svojega senzala stalno drži.

Trgovski sklepi ali borzni zaključki, katere izvrši senzal bodisi na Borzi ali izven nje, so uraden dokument, javna listina. Vsak sklep mora vpisati senzal v svoj uradni dnevnik, originalni sklep mora dobro hraniti, po eno kopijo sklepa pa mora dostaviti kupcu in prodajalcu. Nihče nepoklicanih nima v borzne sklepe ali dnevnik vpogleda, senzal pa je navezan na uradno molčečnost.

(Dalje sledi.)

TRGOVCI! Razpečavajte v svojih trgovinah srečke loferije Društva »Trgovske akademije«. Srečke dobite pri svojem gremiju.

nepravilno, da trpim škodo v svojem pravu zaradi tega, ker carinski organi niso postopali po zakonu.

Na gornjo tožbo je Državni Svet s svojo odločbo z dne 2. sept. 1925, št. 32.033/24 proučivši kako žalbu, rešenje i ostala akta, našao, da ožalbeno rešenje nije pravilno doneto s razloga jer iz akata po ovim predmetu proizlazi, da se u konkretnom slučaju radi o sestavnim delovima mašine, nvozenim zajedno sa istom, pa se u smislu opštih odredaba k XV. delu car. tarife carine kao i mašina bez obzira na materijal. Sporna roba upotrebljava se izključivo za rad mašine pa kao takva u smislu razpisa Cbr. 6602 ex 1921 uživa bonifacija ozakonjenog razpisa Cbr. 61602/20. Deklarant je u tom pravcu tačno robu deklarirao pa nije bilo osnova primeni čl. 166 c. z. S toga rešava: da se žalba uvaži i ožalbeno rešenje ministra financija poništi.

Trgovina.

Konferenca manufakturnistov v Beogradu. Beograjski trgovci z manufakturno so se pred nekaj dnevi polnoštevno sestali na konferenci, ki je soglasno sklenila, da dosedanje kondicije napram svojim odjemalcem izpreme. Izvede se enoten način dela na popolnoma novi podlagi. Izprememba stopi v veljavo, ko se to objavi in bo obvezna za vse grostiste.

Močno povečanje pasivnosti italijanske trgovinske bilance. V prvem četrtletju t. l. je znašala vrednost italijanskega uvoza 6620 milijonov lir proti 6500 milijonom v enakem času lanskega leta, a vrednost italijanskega izvoza 3932 milijonov lir proti 4017 milijonom v enakem času lanskega leta. Pasivnost italijanske trgovinske bilance v prvem tromesečju t. l. je dosegla torej 2688 milijonov lir proti 2483 milijonom v enaki dobi 1925. Zadnji padec lire je brez dvoma tudi v veliki meri pripisovati naraščanju uvoza.

Mednarodna trgovska zbornica. Nekdanji predsednik mednarodne trgovske zbornice Barnes je v nekem svojem govoru opozarjal na pomen pred tremi leti v Rimu sprejetih načel o pospeševanju produkcije. Ker se teh načel niso držali, je prišlo na Angleškem do generalnega štrajka. Načela so: 1. Vpeljava vsake mehanične iznajdbe, ki produkcijo razširi. 2. Izločitev vsega, kar omejuje osebo delozmožnost. 3. Mezde naj bodo v skladu z delom. 4. Zasebni obrat je nad državnim in je več vreden kot ta. Barnes je poudarjal, da se bo konferenca, ki se bo sestala poleti v Stockholmu, morala pečati v prvi vrsti z vprašanjem umetnih trgovskih ovir, ki krajšajo blagostanje narodov in blagostanje posameznikov. Evropa mora slediti zgledu U. S. A. in mora odpraviti umetne trgovske meje. Kamorkoli pogledamo, povsod isti glasovi o gospodarski združitvi Evrope.

Francosko - italijanski trgovinski dogovor podpisan. V palači Chigi sta dne 29. maja t. l. Mussolini in francoski poslanik Daniel Serrui podpisala dopolnilni trgovinski dogovor med Francijo in Italijo.

Trgovski semenj v Bruslju se vrši leta 1927 aprila meseca.

Spremembe v trgovini. Tvrdka I. G. Gruber in sin, trgovina z usnjem v Mariboru, Vetrinjska ulica 30, je opustila to trgovino, prevzel jo je Eichholzer, trgovec s špecerijskim blagom na Meljski cesti v Mariboru. Trgovca Igo Baloh, kateri je pred kratkim napovedal konkurs bo trgovino v Gosposki ulici št. 15 v Mariboru zopet otvoril, ker bo konkurs s poravnavo prihodnje dni dvignjen.

Industrija.

Žična železnica se odda. Odda se žična železnica sistem »Bleichert«. Podjetje, ki bi reflektiralo na to železnico, dobi naslov v upravi lista.

Industrijskim podjetjem. Ministrstvo trgovine in industrije, Odsek za promet potnikov in turistov v Beogradu, potrebuje za propagando tujkega prometa potom prospektov, brošur in časopisnih člankov tudi slike. Medtem ko ima oddelek pokrajinskih slik že dovolj na razpolago, potrebuje nujno slike domačih industrijskih podjetij in zato prosi potom Zbornice za trgovino, obrt in in-

dustrijo naša industrijska podjetja, da mu pošljejo o svojih napravah vse slike, ki bi mogle intresirati tujce, po možnosti v več izvodih. Slikam se naj doda kratka legenda z navedbo osnovanja, kapacitete, predmeta produkcije, število delavcev in države, v katero uvažajo svoje proizvode.

Denarstvo.

Sezonski krediti Narodne banke. Upravni odbor Narodne banke je sklenil, da prične dovoljevati sezonske kredite začetkom meseca junija t. l. Prošnje za dovoljevanje takih kreditov je vlagati tekom meseca junija t. l. Lansko leto je Narodna banka dovolila za 380 milijon. Din sezonskih kreditov, letos jih je pa za 100 milij. dinarjev skrbila.

Uradni tečaji dinarja v juniju. Finančno ministrstvo je določilo za junij sledeče uradne tečaje dinarja: 1 napoleon dor 219, 1 turška lira 247.50, angleški funt 276, 1 dolar 56.65, 1 kanadski dolar 56.35, 1 zlata marka 13.50, 1 poljski zloty 7, 1 avstrijski šiling 8, 100 francoskih frankov 196, 100 švicarskih frankov 1.096, 100 italijanskih lir 220, 100 belgijskih frankov 197, 100 holandskih goldinarjev 2280, 100 rumunskih lejev 22, 100 bolgarskih levov 40, 100 danskih kron 1480, 100 švedskih kron 1520, 100 norveških kron 1200, 100 pezetov 800, 100 draham 75, 100 Kč 168, 1 milijon madžarskih kron 795 Din. Ti tečaji veljajo od 1. do 30. junija. Po njih se računajo tudi pristaniške takse.

Obrestna mera. Narodna banka namerava v prvih dneh meseca junija sklicati na konferenco zastopnike denarnih zavodov, katerim je podelila kredite. Na konferenci se bo razpravljalo o obrestni meri dolžnih obrestij. Narodna banka je mnenja, da je sedanja obrestna mera previsoka, da ne vzstreza gospodarskim prilikam in da je vsled tega neznosna. Če se bo ta akcija Narodne banke posredila, je še vprašanje. Vsekakor je pa dobro znamenje, da se je Narodna banka začela intenzivno baviti z vprašanjem obrestne mere, za kar je po svoji nalogi v prvi vrsti poklicana. Kakor smo že svoječasno zabeležili, priporočajo strokovnjaki, ki se bavijo z obrestno mero, da naj podeljuje Narodna banka več kreditov industrijskim in trgovskim podjetjem brez sodelovanja bančnih zavodov.

od nasl. začetih ali polnih 15.000 Din 4.5%

Finančna kontrola Družbe narodov nad Madžarsko. Na prošnjo madžarske vlade je bila odprava finančne kontrole Družbe narodov za Madžarsko, ki je bila prvotno odgodena do jeseni, zopet stavljena na dnevni red zasedanja Sveta Družbe narodov, dne 7. junija. Ministrski predsednik grof Bethlen in finančni minister Bud sta že odpotovala v Zenevo.

Obtok bankovcev Narodne banke. Narodna banka je imela po stanju dne 22. maja t. l. za 5526.7 milijonov dinarjev bankovcev v obtoku. Obtok se je v zadnjih sedmih dneh zmanjšal za 131.5 milijonov dinarjev.

Narodna banka. Po stanju dne 15. maja t. l. je imela Narodna banka v obtoku za 5658.2 milijona Din bankovcev. Obtok bankovcev se je v zadnjih 7 dneh znižal za 117.9 milij. Din.

Davki in takse.

Dohodninska lestvica v predlogu zakona o neposrednih davkih. Dohodnina znaša po predlogu od prvih začetih ali polnih 5000 Din 2.5, od naslednjih začetih ali polnih 15.000 Din 4.5, 20.000 6.5, 25.000 7, 35.000 8.5, 50.000 10, 100.000 11, 150.000 12, 200.000 13, 400.000 14 odstotkov, od celokupnega presežka preko 1 milijon Din pa 15 odstotkov.

Davčna administracija v Ljubljani razglasa: V smislu člena 209 finančnega zakona za leto 1926-27 z dne 31. marca 1926, št. 172 Uradni list št. 39 z dne 28. aprila 1926 se naznanja, da se je odmera davka na poslovni promet od obratov družb z o. z., potem od obratov kontingentirane in nekontingentirane občne pridobnine za leto 1925 in 1926 izvršila. Davčni obvezanci, katerih promet v letu 1925 ni presežal zakonito določene meje 360.000 Din, se opozore, da se jim posebni plačilni nalogi ne bodo vročevali, da pa odmerne izkaze lahko vpogledajo pri davčni administraciji v Ljubljani na

Bregu št. 6. II., soba 5 od 1. junija do vstetega 15. junija 1926. Prizivni rok poteče z 30. junijem 1926.

Promet.

Zračna zveza med Trstom — Beogradom — Dunajem in Budimpešto. Italijansko ministrstvo za zrakoplovbo pripravlja načrt za uvedbo številnih zračnih prometnih zvez. Ta načrt predvideva tudi tri mednarodne zračne prometne proge, ki bodo vodile iz Trsta na Dunaj, v Budimpešto in v Beograd. Te mednarodne proge bodo spopolnili z zračno zvezo med Trstom, Ancono in Rimom.

Seja tarifnega odbora. Prva in druga sekcija tarifnega odbora se sestaneta 17. junija v Novem Sadu. Na tem sestanku se bo razpravljalo o tarifi mlinske industrije, osobito za izvoz moke, lesa, lesnih izdelkov in vseh poljskih pridelkov.

Mednarodni turistovski kongres se vrši v drugi polovici meseca junija t. l. v Meranu. Kongresa se udeležijo po svojih delegatih tudi naša država.

RAZNO.

Tudi Rumunija se ne udeležijo razstave v Filadelfiji. Rumunska vlada je sklenila, da se ne udeležijo razstave v Filadelfiji. Glavne težave ji je delala postavitve paviljona; za katerega je imela na razpolago 20 milij. lej, stal bi pa vsled padca rumunske valute najmanj 65 milijonov lej.

Gospodarska kriza v Sarajevu. Po časopisnih poročilih se opaža gospodarska kriza v Sarajevu na velikem številu neizplačanih menic. Od 10. januarja do 5. maja t. l. protestovalo se je v Sarajevu 812 menic, med njimi ena za 1 milij. Din. V celoti so se protestovane menice glasile na 11 in pol milij. Din v domači in na 1 milij. Din v tuji valuti. Lansko leto se je v isti dobi protestiralo 725 menic v veliko nižji vrednosti.

Koliko škode je povzročil generalni štrajk na Angleškem. Po ugotovitvah v angleškem parlamentu se ceni škoda, katera je nastala vsled generalnega štrajka na Angleškem, na preko 30 milijonov funt šterlingov.

Kongres nabavljalnih zadrug državnih nameštencev v Beogradu. Kongresa, ki se je pred kratkim vršil, se je udeležilo po svojih zastopnikih 38 zadrug. Poslovno poročilo navaja, da so vse zadruge z malimi izjemami ugodno poslovale. Izmed resolucij omenjamo ono, ki priporoča zadrugam, da ne sklepajo večjih kupčij brez prejšnjega nasvetovanja zveze, ker le na ta način se dajo preprečiti izgube, katere so zadele posamezne zadruge. Kongres nadalje priporoča zadrugam, da se ne spuščajo v izdelovanje raznih predmetov v lastni eržiji, dokler ne vprašajo za svet zveze. V nadaljni resoluciji zahtevajo nabavljalne zadruge, da se jim izplačajo prispevki, kateri so se za nje pobirali ob državnih dobavah in da prepreči odpovedi zadrugnih poslovnih prostorov v državnih splotjih. Končno je kongres priporočil vsem včlanjenim zadrugam, da razvijajo krepkejšo propagando za pridobivanje novih članov in da poslujejo v ozkem stiku s svojimi zadrugnimi člani. V ta namen naj bi se vršili sestanki zadrugnih članov, na katerih naj bi imeli ti priliko, da izražajo svoje mnenje, dajejo svete glede nakupa blaga itd. in sproti dobivajo informacije o poteku kupčij.

VI. mednarodni velesej v Poznanju na Poljskem od 2. do 9. maja 1926. Povojna industrija, povojna obrt in trgovina je povsod in vseh državah bolehal na posledicah izčrpanosti iz vojnih let in težka naloga je čakala vse pridobitvene kroge celega sveta. Pregrupirane so bile države, premenjene so bile meje in povsem drugačni meddržavni odnošaji so vzniknili. Povsod so se vlade z vso vnmemo prizadevale, da ubijejo moreče gospodarske krize in vse vlade so izbirale vse mogoče načine, kako začeti novo, kleno gospodarsko življenje. Nekateri so našle izhodov, druge se pa še vedno bore in ne morejo iz zagat, to pa, kakršne so bile in so prirodne ugodnosti in industrijski in trgovski razvoj v posameznih državah. Poljska republika, ki ima poleg Nemčije in eventuelne Češke najugodnejša industrijska tla, se je s razmeroma hitro sanirala, čeprav je po vojni mogoče živela in preživljala najtežje krize, ki jih je izživljala nemško-poljski

spor in zaprtje mej med obema državama. Toda poljska industrija, ki je zlasti močna po petrolejskih, premogovnih, elektrotehniških izdelkih in ki je posebno razvita v poljedelskih strojih, je prebolela najobutnejše krize in v svoji žilavosti stopila v konkurenco s svetovnimi tehničnimi in industrijskimi pridobitvami. Ustvarila je zlato valuto in danes je poljski zlat lahko rečemo stabilen. Ze leta 1920. so Poljaki v svojem največjem industrijskem predelu priredili imponanten velesej, kjer so razstavili večinoma svoje lastne produkte, ki so vzbujali v vseh obiskovalcih celega sveta zanimanje in pozornost. V Poznanju, ki šteje circa 260.000 prebivalcev, je bilo vdahnjeno poljski industriji novo življenje in od leta 1920. nadalje poljska industrija narašča in vsaka pokrajinska razstava in vsak velesej je le ponovna reprezentanca probujajoče se Poljske. Vsi velesejmi so bili izredno dobro obiskani, razstavljalci so uspešno tekmovali z inozemci, predvsem z Avstrijci. Danes je jasno in nedvomno, da je Poljska v industriji tolikanj mična, da se ji več ni treba vstrašiti resnejše konkurence. Posebno zadnji velesej od dne 2. maja do 9. maja 1926 je to pokazal. Razstavniki prostori so bili napolnjeni. Posamezni predstavniki poznanskega velesejma so se zelo zanimali tudi za ljubljanski velesej. Na velesejmu se je na povabilo mudil tudi g. R. Golebiowski. Posebno direktor poznanskega velesejma se je živo zanimal za naš velesej in po njegovem posredovanju so se za razstavo na ljubljanskem velesejmu priglasila najodličnejša industrijska podjetja vseh strok poljedelskih strojev, kemičnih, metallurgičnih, petrolejskih izdelkov, različnega orodja, tepihov itd. Zastopal jih bo g. Golebiowski. Razstava v posebnem poljskem oddelku na ljubljanskem velesejmu bo na svoj način organizirana. To bo nekak muzej poljske industrije in vsak interesent si bo mogel natančno predočiti celotno impozantno sliko celokupne poljske industrije. Doslej Poljaki še niso sodelovali na ljubljanskem velesejmu in lahko smo ponosni na to, da jih bomo letos mogli počastiti v svoji sredi. Od letošnjega velesejma je odvisno, kako si bomo znali prikleniti nase Poljake, od letošnjega velesejma je odvisno, kako se bo ustvarila poljsko-jugoslovanska vzajemnost. Dolžnost Slovencev zlasti je, da dostojno počaste poljski razstavniki oddelke, pridobitvenih krogov pa je, da stopijo v ozke trgovske odnose z brati Poljaki, ki so na zadnjem njihovem velesejmu pokazali svojo agilnost in svoje zmoglosti. Razstavilo je čez 3200 producentov in v kratki dobi od 2. do 9. maja je obiskalo velesejmu nad 270.000 posetnikov. V tem je znak razvite zavesti in je znak smotrene organizacije in smisla za pomembnost industrije, obrti in trgovine za državo in človeštvo.

Mednarodni delovni urad. Albert Thomas, ravnatelj mednarodnega delovnega urada v Zenevi, je kakor druga leta izdal tudi letos poročilo o delovanju urada v letu 1925 — 700 strani — in ga je 6. maja predložil konferenci v Zenevi. Število držav, ki so bile članice tega urada, je znašalo na koncu leta 1925 56: 19 iz Amerike, 5 iz Azije, 3 iz Afrike, 2 iz Avstralije, 27 iz Evrope. Manjkajo še U. S. A., Mehika, Egipet, Turčija in Zveza soc. sovjetskih republik. A tudi s temi državami so bili stiki živahni, na primer z U. S. A., kojih socijalni razvoj v zadnjem desetletju je v poročilu natančno popisano. Ta razvoj nam je znan že iz drugih člankov, in je prav gotovo, da se bo začel ameriški način dela pojavljati tudi drugod. Poročilo popisuje dalje zelo nazorno gospodarski, politični in socijalni razvoj Rusije v lanskem letu; ta študija je med najsijajnejšimi, kar jih je bilo o Rusiji sploh objavljenih. Seveda bo še dolgo trajalo, preden se bodo druge dežele mogle seznaniti z ruskimi razmerami. Poročilo povdarja, da je število onih držav zmeraj večje, ki pošiljajo svoje delovne ministre na vsako leto se vršajo delovno konferenco, prav tako ministre za socijalno skrbstvo ali za sorodne panoge. Tako so delale lani Francija, Belgija, Poljska, Danska, Kanada, Norveška itd. Anglija je poslala svojega parlamentarnega tajnika v ministrstvu dela. Mednarodni delovni urad je torej rekoč samostojno tajništvo mednarodne delovne organizacije. Lani je vršila svo-

je znanstveno in politično delovanje nemoteno naprej. Z majhnimi spremembami je ostala njegova notranja organizacija nespremenjena. Leta 1926 se je preselil v novo stavbo. Nastavljenci so iz 32 narodov. Urad ima podružnico v Berlinu, Londonu, Parizu, Rimu, Tokio in v Washingtonu, dopisnike pa ima v Bruslju, Budimpešti, Madridu, Pragi, na Dunaju in v Varšavi. Njegov proračun je že tri leta na isti višini, 7 milijonov švicarskih frankov. Račun tajništva Zveze narodov je pa znašal leta 1924 11.300.000 švicarskih frankov in se je od tedaj še povečal. Glede mednarodne socialne zakonodaje je bilo lansko leto prav uspešno. Zlasti z ozirom na ratifikacijo konvencij, sklenjenih na dosedanjih sedmih delovnih konferencah, kojih število je naraslo od 146 na 194. Število je razveseljivo, a je še zmeraj samo tretjina onega števila, ki bi morali pričakovati od vseh 56 organiziranih držav. Treba bo torej še dosti dela. Dve točki sta zlasti važni: 1. ratificiranje so dežele, ki so doslej manjkale (Avstralija, Kanada, Chile); 2. ratificiranje so tudi nekatere zvezne države, kakor Kanada in Avstralija, kar je zlasti važno za socialni napredek v zveznih državah. Ni pa dosti, da samo, ratificiramo, treba je pogodbe tudi izvršiti, in v tem oziru je delovni urad prav veliko naredil. Zlasti veliko so se uredili glede konvencije o osemurnem delavniku. Konvencijo je podpisalo doslej devet držav, nekatere seveda samo pogojno.

Ljubljanska borza.

V ponedeljek, 31. maja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 75, bl. 76; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 307, bl. 310; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, blago 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 193, bl. 195, zaklj. 195; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 175; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 865, blago 870; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 49; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 75, bl. 80; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 283, bl. 298; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb bl. 25; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 55, bl. 65; »Šešire«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 104.

Blago: Smrekovi, jelovi hlodi, od 25 cm naprej, feo vag. nakl. p. 1 vag., den. 180, bl. 180, zaklj. 180; bukova drva, 1 m dolž., feo Ljubljana 1 vag., den. 17, bl. 17, zaklj. 17; trami, po noti, feo vag. nakl. postaja 2 vag., den. 270, bl. 270, zaklj. 270; bukovi plohi,

nežamani, od 40 do 80 mm, od 2 m napr., feo nakl. post. den. 400; pšenica bačka 76/77 kg, 2%, feo bačka postaja bl. 310; koruza, suha, zdrava, feo vag. fačka postaja bl. 138; koruza inzulanka, feo vag. slov. post. bl. 165; koruza činkvantin baranjski, feo vag. nakl. postaja bl. 212.50; ajda, feo vag. slov. postaja bl. 255; proso rumeno, feo vag. slov. p. bl. 200; rž, feo vag. slov. post. bl. 200; krompir beli, feo vag. slov. postaja bl. 60.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani, dne 29. maja 1926. 1 kg govejega mesa 15 do 19, jezika 18 do 19, vanpov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 18 do 19, ledje 16 do 19, možganov 18 do 19, vavpov 9 do 10, pljuč 6 do 8, 25 do 30, pljuč 20, svinjina 22 do 25, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledje 25, glave 7.50 do 10, parkljev 5 do 7.50, slanina 20 do 22, masti 25, šunke 35, prekajenega mesa 30 do 32, prekajenih parkljev 10 do 12, prekajene glave 12.50 do 15, jezika 35, koštrupovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, konjskega mesa 6 do 8, 1 kg krakovskih klobas 40, debrecinskih 40, hrenovk 35, safalad 35, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 30 do 40, pol prekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 28 do 30, piščanec 15 do 18, kokoš 30 do 35, petelin 30 do 40, domač zajec 15 do 20, 1 kg karpa 30, linja 25 do 30, ščuke 30, postrvi 60, klina 15, mreže 15, pečenke 12, liter mleka 2.50 do 3, 1 kg surovega masla 45, čajnega masla 55 do 60, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 10, par jajec 1.75 do 2, liter starega vina 18 do 20, novega 14 do 16, čaša pive 3.25, vrček piva 4.50 do 4.75, steklenica piva 5.25 do 5.75, 1 kg belega kruha 6, črnega 5, rženega 5, 1 kg luksurnih jabolk 12, jabolok 8 do 10, oranža 1.25 do 2.50, limona — 75 do 1 —, fig 15, dateljinov 25, orehov 12, luščenih orehov 32, 1 kg češenj 10 do 14, suhih češpelj 10 do 11, suhih hrušk 6 do 10, 1 kg jagod 30, 1 kg kave 40 do 76, pražene 52 do 100, kristalnega sladkorja 13.50, v kockah 15.50, kavne primesi 20, riža 9 do 12, liter olja 17 do 19, kisa 2.50 do 4.50, 1 kg soli 4.50, celega popra 52, mletega 54, paprike III. vrste 20, sladke paprike po kakovosti 56, liter petroleja 7, 1 kg testenin 9 do 12, pralnega luga 3.75, čaja 75 do 100, 1 kg moke št. 0 je 5.75, št. 2 je 5.25, št. 3 je 5, št. 4 je 4.50, št. 6 je 3, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, pšeničnega 7, ajdove moke 8 do 9, ržene moke 5, 1 q pšenice 355 do 365, rži 250 do 280, ječ-

mena 230 do 260, ovsu 225 do 300, prosa 275 do 300, nove sušene koruze 190 do 200, ajde 280 do 300, fižola 350, graha 400 do 500, leče 600, 1 q premoga trboveljskega 43.50, kubični meter trdih drv 150, mehkih drv 75, 1 q sladkega sena 75 do 80, polsladkega 60, kislega 50, slame 45 do 50, 1 kg glavne solate 5 do 10, ajserice tržaške 12, berivke 4 do 5, zgodnjega celja goriški 9 do 10, kislega zelja 2.50 do 3, ohrovtu goriški 10, špargljev 25 do 30, kolerab 8 do 10, kolerab podzemnic 1 — do 1.50, 1 kg špinat 5 do 6, kumar 24 do 25, buč 40, graha v stročju 9 do 10, luščenega graha 28, fižola v stročju 23 do 24, čebule 5, česna 10, krompirja 1.50 do 1.75, krompirja novega 6, repe 1, kisle repe 2 do 2.50, jurčkov 25, korenja 1 do 8, peteršilja 8, zelenjave za juho 8.

Mariborski trg dne 29. majnika. Sezonski čas za slaninarje gre že proti koncu, to pot jih je bilo samo 19 na trgu, ki so prodajali svinjino in meso po 10 do 25 Din kg, domači mesarji pa govedino po 8 do 16, telečino 12.50 do 16 in svinjino po 20 Din, kg drugi mesni izdelki so ostali pri stalnih cenah, samo drob je postal ceneji t. j. 6 do 10 Din kg. — Perutnina (okoli 400 komadov) piščanec 15 do 30 Din par, kokoši 30 do 70, mlade race in gosi 30 do 60, stare po 60 do 125, purani 75 do 150 Din komad. Domači zajec 6 do 27.50, kozličji (10 komadov) 40 do 75 Din, jagnjeta (3 kom.) 100 in 125 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Krompir, stari 4.50 do 5 Din mernik (7½ kg) ali pa 0.75 do 1 Din kg, novi 8 Din kg, solata 0.25 do 1 Din kupček, glavna 1 do 1.50 Din komad, grah v stročju 8 Din kg, čebula 5 Din kg ali pa 1.50 do 5 Din venec, česen 14 Din kg ali pa 5 do 10 Din venec, kislj zelje 2.50 do 3, kislj repa 1.50 do 2 Din, maslo 40 do 44, čajno 50 do 60, kuhano 45 do 48 Din kg, mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 16, oljčno olje 26 do 37.50, bučno olje 22 do 25 Din liter, jajca 0.75 do 1 Din komad. — Sadje: jagode 15 Din liter, češnje na glavnem trgu 12 do 14, na Aleksandrovi cesti 10 do 12 Din kg, limone 0.75 do 1 Din, pomaranče 1 do 4 Din komad, datelji 22 do 25 Din kg, med 25 Din kg. — Cvetlice: 0.25 do 3 Din, v loncih 15 do 30 Din komad. Za cvetlice so se v Mariboru začeli zelo zanimati. Ne vidi se le moške in ženske, ki se okrašujejo s svežimi cveticami temveč vidi se tudi, da Mariborčani okrašujejo svoja stanovanjska okna, balkone, verande in celo veže s cveticami. — Lončena in lesena roba 0.50 do 100 Din ko-

mad, lesene grablje 8 do 10, vile za seno 10 do 15 Din, brezove melle 2.25 do 5 Din komad, koruzna slama 25 do 30 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 26. maja je bilo 2 voza sena in 6 vozov slame, v soboto 29. maja pa 5 vozov sena in 19 vozov slame na trgu. Seno se je prodajalo po 60 do 75, slama pa po 35 do 45 Din za 100 kg ali pa 1.50 do 2 Din za snop.

Mariborsko sejmsko poročilo (25. maja 1926). Prignalo se je: 15 konjev, 8 bikov, 132 volov, 342 krav in 17 telet, skupaj 514 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 25. maja 1926 so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže od 7.50 do 8.25 Din, poldebeli voli 6.50 do 7, plemenski voli 5.25 do 6.25, biki za klanje 6.25 do 7.25, glavne krave debele 7 do 8.50, plemenske krave 5 do 7, krave za klobasanje 3 do 4.75, mlada živina 6.50 do 7.25. Prodalo se je 203 komada, od teh za izvoz v Italijo 16 komadov, v Nemško Avstrijo 14 komadov. Mesne cene: Volovsko meso II. vrste 1 kg 8—19 Din, telečje meso I. vrste 12.50—20 Din, svinjsko meso sveže 10.50—27 Din.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave: Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 8. junija t. l. ponudbe za dobavo 10 sodov ca 1700 kg vulkanskega olja. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 12. junija t. l. ponudbe za dobavo 2000 kg strojnega olja. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. junija t. l. ponudbo za dobavo 1 soda ca 150 kg lanenega holandskega, dvakrat kuhanega firneža in 50 kg terpentina la. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. junija t. l. pri ekonomskem oddelku direkcije državnih železnic v Beogradu glede montiranja železnih rezervoarjev v centralnem magacinu v Batajnici. Dne 19. junija t. l. pri komandi brodske podoficirske šole v Šibeniku glede dobave 1812 m³ drv. Dne 30. junija t. l. pri direkciji pomorskega saobraćaja v Splitu glede dobave 2000 zabojev petroleja; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 5 komadov predorskih telefonov za karavanski predor, dne 1. julija t. l. pa glede dobave 6000 kg pisane bombaža za čiščenje strojev. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike!

B. S. A. Motocikli

Ceniki na zahtevo brezplačno.

in prikloice najnovejših modelov leta 1926 po znižanih cenah dospeli. — Na ogled in poskušnjo pri

Jugo-Auto, Ljubljana

Dunajska cesta 36. — Tel. 263.

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18 — naprej, moške nogavice, dokolenke, otročje nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, oblike in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Petelinc Josip

LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Na malo!

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošti. Ček. zov. št. 12.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice l. t. d. l. t. d. Lastna knjigovoznica.

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk. **Gritzner - Adler - Phonix.** Isolam posamezne dele za stroje in kolose, igle, jermena, pnevmatika. Pouk o vezanju na stroj brezplačno! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Naročajte, širite
„Trgovski list“.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri

za aromatiziranje kandič in sladčic

PRAVI MALINOVEC

Sadna marmelada „Nektar“

Sadni grog (Punsch)

-- Limonov sok --

priporoča:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ulica 13

!!! Zahtevajte cenike !!!

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko

blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!